

Maa-aineslupa kiinteistöille 142-422-19-9 ja 142-422-7-41, Koneurakointi J&M Lehtonen Oy

Viranomaislautakunta 28.05.2025 § 30
493/11.02.00/2025

Asia

Päätös maa-aineslupahakemuksesta, joka koskee maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukaista maa-ainesten ottamislupahakemusta, jonka toimintaan sisältyy myös kiven louhintaa ja murskaamista alueella koko toiminta-aikana yhteensä enintään 49 päivää, josta vähennetään aiemmin alueella toteutetut louhinta- ja murskauspäivät.

Päätös sisältää ratkaisun maa-aineslain 21 §:n mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Hakija

Koneurakointi J&M Lehtonen Oy, Y-tunnus 1739875-6
Telakkatie 3 C 6
18100 HEINOLA

Yhteyshenkilö: Jouni Lehtonen

Toiminta ja sen sijainti

Toiminta sijoittuu litin Vuolenkosken kylälle, kiinteistöille Supinmetsä 142-422-19-9 ja Sora 142-422-7-41. Kulku maa-ainestenottoalueelle on Vuolenkoskentie 503 kohdalta alkavan metsäautotien varrella. Lähin häiriintyvä kohde sijaitsee etelän suunnassa noin 900 metrin etäisyydellä.

Alueelle haetaan lupaa maa-ainesten ottamiseen kokonaisottomäärän ollessa 419 000 m³, josta 10 000 m³ on kalliokiveä ja loput hiekkaa ja soraa. Lupaa haetaan 15 vuodeksi. Arvioitu soran ja hiekan vuotuinen ottomäärä on 30 000 m³. Ottamisalueen pinta-ala on 11,1 ha. Alueelle tuodaan myös puhdasta turvetta 500-1000m³/v ja kiviainesta 1000 m³/v maa-ainestuotteiden valmistamista varten. Maa-aineksista valmistetaan seulomalla, murskaamalla ja sekoittamalla erilaisia kiviaineslajitteita. Toiminta on ympärivuotista, mutta murskaus on jaksottaista.

Luvan hakemisen perusteet

Maa-aineslain 4 §.
Ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin mukaisesti sen liitteen 1 taulukon 2 kohtien 7 c ja e mukaan enintään yhteensä 49 päivää kestävä kivenlouhinta ja murskaus ei vaadi ympäristölupaa.

Lupaviranomaisen toimivalta

Toimivaltainen viranomainen on maa-aineslain 7 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jona toimii litin viranomaislautakunta.

Valmistelija

Ympäristönsuojelutarkastaja Taru-Tiina Kalliokuusi,
taru-tiina.kalliokuusi@iitti.fi, p- 040 559 6498

HAKEMUS

Ptk tark.

Asian vireilletulo

Maa-aineslupahakemus on jätetty litin ympäristönsuojeluviranomaiselle 15.1.2025 ja sitä on täydennetty 21.1.2025, 29.1.2025 ja 17.4.2025. Viimeisimmässä täydennyksessä hakemusta täydennettiin myös MAL 21 § hakemuksella aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

Toimintaa koskevat luvat

Maa-ainesten ottoalueen molemmat tilat muodostavat yhtenäisen soranottoalueen, josta maa-aineksia on otettu 1990-luvulta alkaen Suunnitelma-alueen pohjoisosassa (142-422-19-9) on ollut soranottolupa, joka on umpeutunut 5.4.2016. Koneurakointi J&M Lehtosella on ollut suunnitelma-alueen eteläosassa kiinteistöllä 142-422-7-41 (aikaisemmin määräala 142-422-7-37) litin kunnan rakennuslautakunnan 2.4.2014 (§ 27) myöntämä 10 vuoden maa-ainesten ottolupa 70 000 m³. Samalle kiinteistölle (aikaisemmin 142-422-7-40) sijoittuva litin kunnan rakennuslautakunnan 4.2.2015 (§ 11) myöntämä 10 vuoden maa-ainestenottolupa 100 000 m³ ottoon on umpeutunut lupakäsittelyn aikana.

Kouvolan rakennus- ja ympäristölautakunta on 10.4.2018 (§ 36) myöntänyt 10 vuoden maa-ainestenottoluvan kiinteistöille 142-422-19-9 ja 142-422-7-40 alueelle niin, että alueelle rakennetaan pohjavesilampi. Tämän maa-aineslupan kokonaisottomäärä on ollut 300 000 m³, josta 10 000 m³ kalliota. Vuonna 2014 myönnetty maa-aineslupa on myöhemmin tulkittu sisältyvän tähän lupaan, mutta vuoden 2018 hakemuksen ottamissuunnitelmassa vuonna 2015 myönnetyn luvan maa-ainekset on erikseen rajattu luvan ulkopuolelle.

Alueen kaavoitus, asutus ja ympäristöolosuhteet

Lupahakemuksen mukainen alue sijaitsee litin Vuolenkosken kylässä kiinteistöillä Supinmetsä 142-422-19-9 ja Sora 142-422-7-41. Kulku maa-ainestenottoalueelle on Vuolenkoskentie 503 kohdalta alkavan metsäautotien varrella.

Lähin häiriintyvä kohde, lomarakennus, sijaitsee etelän suunnassa Kullaanlähteillä noin 900 metrin etäisyydellä. Alueen länsipuolella on Vierumäen Urheilupuisto ja asuinrakennukset 1,5 km etäisyydellä; länsipuolella 1,6 km etäisyydellä on kolme asuinkiinteistöä. Suunnitellulta murskauspaikalta on kohdekiinteistöllä sijaitsevaan talousrakennukseen noin 400 metriä.

Suunnitelma-alue on välittömästi II-Salpausselän pohjoispuolella oleva pitkittäisharju. Huomattava osa harjasta sekä pohjoisen harjuselänteiden pintamaat on poistettu. Vanhoja maa-ainestenottoalueita on osittain jo maisemoitu, toisaalta eteläosassa on vuonna 2021 avattu uusi varastointialue. Alueella on pintamaa- ja varastokasoja. Ottoalue sijaitsee pitkän pohjois-etelä-suuntaisen ruhjevyöhykkeen laidalla. Ruhjevyöhykkeessä virtaa II-Salpausselän laidalla olevilta Kullaanlähteiltä tuleva kirkasvetinen ja luonnontilainen puro. Harjun itäpuolella oleva Terrisuo on noin 15 m korkeammalla kuin ruhjevyöhykkeen puro. Pohjaveden virtauksen suoalueelta ruhjeeseen estää todennäköisesti kalliokynnys. Suunnitelma-alueella harju on kumpareinen ja sen maa-aines on soraa, hiekkaa ja silttistä hiekkaa. Myös alueen kallioperä on jyrkkäreunaisesti kumpareinen.

Suunnittelualue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle, mutta kiinteistön Sora lounaisnurkkaa leikkaa Vierumäen 1E-luokan pohjavesialue (0608904). Etäisyys Kullaanlähteille on noin 800 metriä.

Suunnitellun lammen pohjoisosassa ja siitä pohjoiseen suuntautuen koilliskielekkeen länsipuolella on valtakunnallisesti merkittävä Läpiänjärven rotkolaakso, joka on maisemansuojelun kannalta arvokas kallioalue.

Kasvistoa, eläimistöä ja hyönteislajistoa ei ole inventoitu.

Toiminnan kuvaus hakemuksen mukaan

Toiminnan kuvaus on esitetty lupahakemuksessa. Lupahakemuksen mukainen toiminta koskee hiekan ja soran ottoa sekä kallion louhintaa ja kivien murskausta.

Maa-ainesten otto

Lupaa soran ja kallion ottamiseen haetaan 15 vuodeksi. Haettavan ottamisalueen pinta-ala on yhteensä 11,1 ha. Kaivualueen pinta-ala on 8,7 ha. Kokonaisottomäärä on 419 000 m³, josta kallion ottoa on noin 10 000 m³. Louhittava kallio on alueen koillisosassa, ns. koilliskielekkeellä. Arvioitu soran ja hiekan vuotuinen ottomäärä on 30 000 m³.

Ottosuunta on pohjoisesta koilliskielekkeeltä etelään. Ottosuuntaa voidaan muuttaa tarvittavan aineksen sekä tarvittavan varastotilan mukaan. Ottoalue merkitään paaluilla maastoon.

Osalle ottoaluetta on suunniteltu kaivettavaksi tekolampi, eli soraa ja hiekkaa otetaan pohjavesipinnan alapuolelta. Hakija on varautunut siihen, että lammen kaivu ja muu ottotoiminta voi kestää kauemmin kuin nykyinen tai mahdollinen uusi lupa on voimassa, ja tulee hakemaan tarvittaessa jatkolupaa. Alueen nykyinen alin ottotaso on +112 m (N2000), joka tullaan säilyttämään koilliskielekkeen alueella.

Terrisuon reunalla rinnettä alennetaan tasoon +119,5 m ja luiskaus aloitetaan heti suon laidasta kaltevuuteen 1:2. Suovesiä ei ohjata suoraan ottoalueelle, vaan niiden annetaan suotautua suon pohjan silttikerrosten läpi harjuainekseen. Alin ottotaso muodostuvan tekolammen alueella (kalliopinta) on tasossa +102,5 m.

Koilliskielekkeen kuopan pohjalle voidaan tehdä massan vaihtoa suunnitelma-alueen omalla kauppakelvottomalla maa-aineksella. Massanvaihtoa ei kuitenkaan suoriteta tason +115 m alapuolella. Lampialueella ja sen ranta-alueella ei tehdä massanvaihtoa. Suunnitelman mukainen ottotoiminta ei ulotu suojellulle kallioalueelle. Tekolampi sijoitetaan mainitun kallioalueen eteläpuolelle niin, että kallion ja lammen väliin mahtuu tiealue.

Esiintymää hyödynnetään mahdollisimman säästeliäästi ja taloudellisesti. Jätteen syntymistä vältetään mm. siten, että kukin lajite pidetään erillään toisistaan, jolloin niiden laatu pysyy kuhunkin käyttötarkoitukseen sopivana. Hienoaineksen sekoittuminen karkeampaan ainekseen vähentäisi lajitteiden käyttöpotentiaalia. Tämän vuoksi kaivettavat lajitteet pidetään eri kasoissa toiminta-alueella, mikä aiheuttaa tavallista suuremman tilantarpeen.

Kaikki alueelta otettava maa-aines on huolellisella käsittelyllä hyödynnettävissä - suurimmalta osin maarakentamisessa ja viherrakentamisessa sekä jäljellä oleva osa pintamaista alueen

maisemoinnissa oton aikana ja sen jälkeen. Maa-aineksia tuotetaan ja myydään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.

Kiviaineksen murskaus ja varastointi sekä maa-ainesten vastaanotto

Louhittavasta kalliosta tuotetaan mursketta. Siirrettävä murskauslaitteisto sijoitetaan alueen koillisosaan louhittavan kallion viereen. Lisäksi murskataan soran seulonnasta ylitteenä jääneitä kiviä. Murskaustyötä tehdään noin kolmena päivänä vuodessa. Nykyisen voimassa olevan luvan ehdoissa louhintaa ja murskausta sallitaan yhteensä enintään 49 päivää.

Alueelle tuodaan pieniä määriä, enintään 1000 m³ vuodessa, pilaantumattomaa, hyötykäyttökelpoista kiviainesta, jota käytetään eri laitteiden tuottamiseen. Alueelle tuodaan vuosittain myös noin 500-1000 m³ puhdasta turvetta, jota sekoitetaan hiekkaan. Tuotavien aineksien laatu varmistetaan ennen tuontia aistinvaraisesti sekä arvioimalla kelpoisuus alkuperäisen sijainnin ja käytön perusteella. Turpeesta tehdään myös kemiallinen ja mekaaninen analyysi. Alueelle ei tuoda mitään jätteeksi luokiteltavia aineksia, vaan ainoastaan myytäviin tuotteisiin soveltuvaa kiviainesta ja turvetta. Alueella ei suoriteta minkään maa-aineksen muuntamistoimia.

Lajitteiden taloudellinen käyttö aiheuttaa sen, että suurta osaa toiminta-alueesta käytetään myös varastoalueena, ja kukin lajite kootaan paikkaan josta se on järkevästi kuormattavissa. Toiminta-alueella on hakemuksen vireilletulon aikaan useita tuhansien kuutioiden varastokasoja, joissa on eri hiekka- ja soralajikkeita myyntiä varten.

Koneet ja laitteet

Toiminnassa käytetään kaivinkoneita pintamaan kuorimiseen ja maan kaivamiseen, pyöräkuormaajia siirtokuljetuksiin ja lastauksiin sekä seulontalaitosta kiviainesten seulontaan. Kuorma-autoja käytetään soran ja hiekan kuljetuksiin. Kivien ja kallion murskaamiseen käytetään murskauslaitteistoa. Laitteistoja on tarpeen tankata toiminnan aikana.

Alueen koneiden tankkaus hoidetaan vain autosta, ylitäyttö kytkimellä varustetulla pistoolilla. Alueelle ei ole polttoaine eikä öljysäiliöitä. Alueella on aina esim. turvetta imeyttämistä varten.

Pohjavesilammen rakentaminen

Lampi muodostuu koilliskielekkeen eteläpuolelle. Lammen teko on aloitettu voimassa olevien lupaehtojen mukaisesti, ja etenee pohjoisesta jatkuen etelään. Lampi tehdään pieni osa kerrallaan siten, että pohjaveden pinnan yläpuolelle jätetään 0,5 - 1,0 m paksuinen suojakerros ja vasta tämän jälkeen kaivetaan syvemmälle, jolloin kone ei ole missään vaiheessa pohjavedessä, vaan ainoastaan kauha, jonka hydrauliohjain määrä on muutama litra. Lammen kaivamiseen riittää ns. normaali kaivinkone, koska lampi tehdään pienissä osissa. Kaivettu aine sijoitetaan alueella määrättyihin kohtiin, jotta alue pysyy järjestyksessä. Lampi ja sen ympäristö tehdään valmiiksi ja siistitään välittömästi soranoton edetessä etelään päin. Liitteenä olevaan karttaan merkitty lampi on kokonsa ja muotonsa puolesta viitteellinen. Kaivuvaiheessa toiminanharjoittaja muotoilee lammen sekä sen lähiympäristön yksityiskohdat ja luiskien jyrkkyyden siten, että lähtökohtana on lammen ja sen ympäristön mahdollinen tuleva virkistyskäyttö.

Insinööritoimisto GeoHydro Oy:n aikaisempia lupahakemuksia varten suorittamien kairausten ja myöhempien koekuoppien perusteella lammen vesisyvyys tulee olemaan 3-5 m. Lammen lopulliseen muodostumiseen kuluu 20-30 vuotta, koska markkinat määrittävät aikataulun.

Lammen arvioitu lopullinen pinta-ala olisi 3,7 ha ja siitä kaivettujen massojen arvioitu määrä 185 000 m³. Lammen luiskakaltevuutta ei määritetä, vaan sen annetaan muodostua itsestään luontaiseen muotoon. Alueen luontaiset rinnekaltevuudet ovat jyrkkiä. Ellei kallio ole esteenä, niin soraa otetaan lammen pinnan alapuolelta niin syvältä kuin on kaivurin ulottuvuus.

Sateisina aikoina virtaa koilliskielekkeen alueelta Supin lähteelle purona runsaasti vettä. Vesi on peräisin laajalta alueelta ympäristön kallio-, moreeni tai hiekka-alueelta, mutta ilmeisesti myös suon pohjakerroksista. Tämä vesi ohjataan valmistuvaan lampeen. Lammen rantavyöhykkeen ottotaso on suunniteltu pidettäväksi 1-2 m lammen vesipinnan yläpuolella. Taso tarkennetaan lammen lopulliseksi muodostuvan vesipinnan mukaan.

Maisemointi

Toiminnan loputtua kaikki rakennelmat ja laitteet puretaan ja viedään alueelta pois ja alue siistitään. Jälkihoidon tavoitteena on tehdä alueesta turvallinen ihmisille, eläimille ja ympäristölle. Ottoalueen jälkihoidon lähtökohtana on tekolammen ja sen ympäristön virkistyskäyttö, mihin liittyvät myös luontoarvot. Mm harjualueelle tyypillisiä, harvinaisia paahdeympäristöjä pyritään lisäämään maisemoinnissa. Luiskien kaltevuudeksi on suunniteltu 1:2. Kallionyppylöiden läheisyydessä esitetään luiskakaltevuudeksi nyppylöiden rinteiden jyrkkyyksiä, joka on jyrkempi kuin 1:2. Tätä ja myös sorarinteiden luiskajyrkkyyttä perustelemme alueen luonnollisella jyrkkäpiirteisyydellä.

Ottoalueelta poistettava humuspitoinen pintamaa levitetään kuopan pohjalle ja luiskiin lukuunottamatta lampialuetta, jossa ranta jätetään hiekkarannaksi. Suon laidalle voidaan laittaa valliksi pintamaata tai kauppakelvotonta maata pyrkimyksenä estää tai hankaloittaa suovesien pääsyä lampeen.

Koilliskielekkeelle johtavan kapeikon tien vasemmasta reunasta poistetaan suuret kivet ja tien reuna kallion nurkkaan asti luiskataan. Kuopan pohjaa käytetään väliaikaisesti tuotteen varastoalueena, joten se metsitetään vasta mahdollisten myöhempien ottolupien jälkeen. Muut alueen kalliot jätetään paljaksi soran oton saavuttaessa ne, pl. irtilouhittava kallio.

Toiminta-ajat ja melu

Alueella työskennellään pääosin arkisin ja lauantaisin klo 6-22 välisenä aikana. Soran kuljetukset voivat tapahtua ympäri vuorokauden, noin 250 vrk/v. Alueen syrjäisen sijainnin vuoksi tarvittaessa voidaan toimia 24 h/vrk, seitsemänä päivänä viikossa, ilman että siitä koituu häiriötä kenellekään. Seulonta ajoittuu kesäkuukausille, noin 100 vrk vuodessa. Murskausta ja louhintaa tehdään keskimäärin kolmena päivänä vuodessa, yhteensä enintään 49 päivää koko toiminta-aikana.

Liikenne

Liikennöinti ottoalueelle tapahtuu Kullaanlähteentien, Tervaslamentien ja UPM:n metsäautotien kautta. Liikenteen määrä ei tule aiemmasta

juurikaan kasvamaan. Mikäli toiminta on ympärivuotista, keskimääräinen liikennöintimäärä on noin kolme rekkaa päivässä. Huomattava osa soraliikenteestä menee suoraan Urheiluopiston suuntaan metsäautotietä pitkin, käyttämättä Kullaanlähteen reittiä. Pysyvä tieoikeus on myönnetty 2014 (Kanta-Hämeen käräjäoikeus 9.9. 2014). Samalla on todettu ettei perusteita kulun kieltämiselle ole.

Tulevan lammen ympärille on alettu muodostamaan tiealuetta, joka jätetään metsittämättä. Ulkopuolisten kulku alueelle on estetty puomein sekä Kullaanlähteen tien että Tervaslamentien suunnasta. Työmaa-alueella asiattomien liikkuminen on kielletty kylteillä. Myös putoamisvaarasta on varoitettu kyltein.

Maisema ja luonto

Hakemuksessa ei ole selvitetty alueen luontoarvoja muutoin kuin Kullaanlähteet -Natura-alueen osalta. Sen sijaan ELY-keskuksen lausunnossa on avattu alueen erityisiä luontoarvoja ja uhanalaisia/vaarantuneita lajeja (taimen, harsosammal, törmäpääsky).

Hakemusta on täydennetty pesimäajan ulkopuolella tehdyllä törmäpääskyselvityksellä. Ottoalueella todetaan pesineen törmäpääskyn säännöllisesti vuosina 2019-2024. Maastokäynnillä (15.4.2025) edellisvuotisia pesäkoloja ei havaittu, mutta pesintään soveltuvia rinteitä havaittiin koilliskielekkeen länsi- ja luoteisreunoilla sekä laajemman ottoalueen osan itäreunoilla.

Pohjavesi

Ottamisalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Urheiluopiston pohjavesialueen geologisen rakenneselvityksen (GTK 7.5.2012) mukaan tutkimuspaikan ja maa-ainesten ottamisalueen välillä kallio ulottuu pohjaveden pinnan yläpuolelle, joten maa-ainesten otolla ei liene vaikutuksia mahdolliseen vedenottopaikkaan tai muutoinkaan Urheiluopiston pohjavesialueeseen (pohjavesipintojen korkeusero yli 5 metriä). Kullaanlähteen (Urheiluopiston pohjavesialueen) ja maa-ainesten ottoalueen pohjavedenpinnan korkeuserojen (noin 10 metriä) sekä alueita rajaavien kalliokynnysten vuoksi ko. alueet ovat hydrogeologisesti erillisiä pohjavesialtaita, joista molemmista pohjavesi purkautuu aluetta halkovaan rotkolaaksoon.

Jätteet

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan ylijäämäkivi murskataan ja myydään. Alueesta on kuorittu jo yli 90% eli pintamaiden osuus on hyvin pieni. Pintamaat käytetään lammen ympäristön maisemointiin seulonnan jälkeen tai sellaisenaan paikasta riippuen. Jos alueelta löytyy silttiä, se sekoitetaan turpeen ja mullan sekaan ja myydään. Toinen mahdollinen käyttökohde siltille on lammen reunat/luiskat, sekä suon laitaan tulevan tien/ polun pohja. Risut myydään energiapuuksi. Kannot on suurimmaksi osaksi kuljetettu energiapuutermiiniin murskattavaksi. Alueen hyvän sora/hiekkalaadun vuoksi jätettä ei pitäisi syntyä. Aineiden tarkalla lajittelulla saadaan esiintymän käyttö tehokkaaksi ja jätteen syntyminen vältettyä.

Yleinen viihtyvyys

Alueen lähistöllä ei ole asutusta. Pyöräilyreitti on ohjattu kulkemaan ottoalueen reunaa pitkin.

Ympäristövaikutukset ja niiden vähentäminen

Meluhaittoja ei ole hakemuksen mukaan todettu, mutta niitä voidaan tarvittaessa vähentää kääntämällä seulaa tai murskaa. Kallion osuus on niin pieni, ettei murskauspäiviä tule montaa vuodessa. Suurin osa murskattavasta aineksesta on seulanpääkiveä, kallion osuus on pieni. Murskauslaitteisto sijoitetaan koilliskielekkeelle.

Pölyämistä voidaan estää tarvittaessa kastelemalla tietä vedellä

Pohjaveden korkeutta tarkkaillaan putkesta jonka korko on +108,15 ja pohjaveden pinta 22.2.2024 oli +106,15. Terrisuo on ojitettu ja osa sen vesistä on ohjattu ruhjevyöhykkeen puroon harjun poikki kaivetussa ojassa Suppien alueella.

Häiriötilanteet ja niihin varautuminen

Veden laatua havainnoidaan aistinvaraisesti (väri, haju, kiintoaines). Alueelle ei varastoida jätteitä, polttoaineita tai öljyjä tai muita kemikaaleja. Vain seulojen ja murskauslaitteiston tankkaus suoritetaan ottoalueella, ja muun kaluston tankkaus sekä huollot tehdään muualla. Koneille tehdään säännölliset ajoonlähtötarkastukset vuotojen varalta.

Polttoaineisiin on sekoitettu nykyään automaattisesti biodieseliä. Biohajoavan hydraulikkaöljyn käyttöä harkitaan tuotteiden laadun kehittyessä niin, että vahingon sattuessa puhdistustyö olisi mahdollisimman helppoa ja siinä päästäisiin mahdollisimman hyvään lopputulokseen. Tällä hetkellä on vielä parempi käyttää ns. perinteisiä hydraulioöljyjä, koska bioöljyt voivat liueta veteen ja painua pohjaan, kun taas perinteinen kelluu veden pinnalla ja on nopeammin sekä havaittavissa että poistettavissa.

Vahinkojen sattuessa toimitaan tilanteen vaatimalla tavalla. Alueella esimerkiksi varastoidaan turvetta, johon voidaan tarvittaessa imeyttää öljyä. Jos alueella syntyy haitallisen aineen päästö maaperään tai pohjaveteen, vuotokohta eristetään viipymättä ja aineen leviäminen estetään paikalla olevaa kuormaus- ja kaivuukalustoa käyttäen. Päästöistä ilmoitetaan välittömästi litin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta

Hakemuksessa ei ole arvioitu parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamista. Toiminta ei ole ympäristöluvanvaraista.

Tarkkailu

Lupahakemuksessa on esitetty toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailusta.

Käyttötarkkailu: Aistinvarainen lammen vedestä.

Pohjavesitarkkailu: Pinnankorkeus pohjavesiputkesta neljä kertaa vuodessa.

Melu- ja pölytarkkailu: Aistinvarainen.

Hakijan esitys vakuudeksi

Ptk tark.

Hakija esittää, että voimassa olevan luvan vakuus yhteensä 49 600 e jätettäisiin voimaan nyt haettavaa lupaa koskien. Perusteena se, että maisemointia tehdään jo ottoaikana, ja että lammen osuus pinta-alasta vähentää muotoilun ja muun maisemoinnin tarvetta

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Kuulutus hakemuksesta sekä hakemus liitteineen on julkaistu litin kunnan verkkosivuilla 6.2.2025 ja se on ollut nähtävillä 17.3.2025 saakka. Nähtävilläoloajan hakemus liitteineen on ollut nähtävillä myös litin kunnan kirjastolla sen aukioloaikoina. Kuulutuksesta tiedotettiin kirjeitse lähialueen kiinteistöjen omistajia sekä sähköisesti Heinolan kaupunkia ja vesilaitosta.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunto Hämeen ELY-keskukselta ja litin kunnalta. litin kunta ei lausunut asiasta. Lausunnot ovat kokonaisuudessaan päätöksen oheismateriaalina.

Hämeen ELY-keskus on antanut kaksi lausuntoa, joista jälkimmäinen on annettu 17.4.2025 toiminnanharjoittajan hakemukseen tekemistä täydennyksistä. 10.4.2025 päivätyssä lausunnossaan se on todennut seuraavaa:

“- Kymen laakson vaihemaakuntakaavassa Maaseutu ja luonto 2009 maa-ainestenottoalue (EOM 1782 Terrisuo) sijaitsee kuitenkin hakemuksen mukaisen ottamisalueen koillispuolella. Perusteita luvan myöntämiseksi 10 vuotta pidemmäksi ajaksi ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ole.

Hakemuksen mukaan ottotoiminta ei ulottuisi suojellulle kallioalueelle. Suunnitelmapiirustusten mukaan kaivualue kuitenkin ulottuu arvokkaalle kallioalueelle noin hehtaarin laajuudelta kaivualueen pohjoisosassa. ELY-keskus katsoo, että ottoa ei tule laajentaa kallioalueella. Maa-aineksen oton laajentamisesta Läpiänjärven rotkolaakson valtakunnallisesti arvokkaalla kallioalueella aiheutuisi maa-ainelain 3 §:n tarkoittamaa luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista.

Ottoalueen eteläreunasta n. 600 metrin päässä sijaitsee Kullaanlähteet - Natura-alue (FI0404011). Kullaanlähteet on 6 hehtaarin melko luonnontilainen lähteikkö, jonka alueella on muutama harvinaisen iso lähdelampi. Lähdelampien reunoilla on nevaa. Suurin lähdelampi on noin 0,5 ha ja pienimmät yhteensä noin 0,2 ha.

Ottamisalueelta ei ole pohjaveden virtausyhteyttä sen länsipuolella sijaitsevalle Urheilupuiston pohjavesialueelle. Hanke ei vaaranna pohjaveden laatua tai määrää pohjavesialueella tai Kullaanlähteiden Natura-alueella. Ottamisalueen pohjaveden todennäköinen virtaussuunta on luoteeseen/länteen kohti Kullaanlähteiltä laskevaa puroa. Ainakin osa ottamisalueella muodostuvasta pohjavedestä purkautuu myös ottamisalueen ja puron välillä sijaitseviin ojiin ja lähdelampeen, nk. Supin lähteeseen. Kullaan lähteiltä laskeva puro on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen. Supin lähteen kohdalla Kullaanlähteiden laskupurolla esiintyy lähdepurojen lajistosta ainakin vaarantunutta (VU) harsosammalta.

Kullaanlähteiltä Läpiänjärven kautta Konniveden Tamppilahteen laskevassa purossa esiintyy taimenta, ja eteläiset taimenkannat on määritelty erittäin uhanalaisiksi (EN). Puroon on muodostunut miltei koko matkalle melko vahva taimenkanta, ja sähkökalastustietojen perusteella poikasten ylivuotinen säilyvyys on huomattavasti parempi kuin monissa muissa kohteissa. Tämä tekee kohteesta erityislaatuinen. Maa-aineksen otto saattaa vaarantaa taimenkannan tilaa, mikäli toiminnalla muutetaan puroon purkautuvien vesien laatua tai määrää.

Alueella käytettävien aineiden, koneiden ja laitteiden sijoitus-, säilytys- ja tankkauspaikat on rakennettava ja toiminta muutoinkin järjestettävä niin, ettei toiminnasta voi aiheutua pohjaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa. Polttoainesäiliöiden sekä murskaus- ja seulptalaitteistojen vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet.

Hakemuksessa ei ole selvitystä alueella muodostuvien hulevesien käsittelystä ja johtamisesta. Hakemusta tulee täydentää suunnitelmalla hulevesien käsittelystä ja johtamisesta tarvittaessa hankkeen eri vaiheessa. Suunnitelmassa tulee huomioida kaikissa alueelle suunnitelluissa toiminnoissa muodostuvat hulevedet. Ottamisalueelta tai sen kautta ei saa johtaa käsittelemättömiä vesiä puroon tai Supin lähteeseen. Terrisuon laidan läheisyydessä tulee ottamisessa noudattaa varovaisuutta niin, ettei suon vesiä pääse valumaan ottamisalueelle.

Hakemusta tulee täydentää myös suunnitelmalla maa-ainesten oton, altaan kaivun ja jälkihoidon vaiheistuksesta. Vaiheistus tulee tehdä niin, että kerralla avoinna olevan ottamisalueen pinta-ala ei ole yli 4 ha.

Jatkossa tulee pohjaveden pinnan korkeuden tarkkailun lisäksi tarkkailla myös ottamisen vaikutusta pohjaveden laatuun. Tarvittaessa alueelle tulee asentaa uusi pohjaveden laadun seurantaan soveltuva muovinen pohjaveden havaintoputki. Myös Supin lähteen veden laatu tulee selvittää vähintään kertaalleen ennen maa-ainesten oton jatkamista.

ELY-keskuksen tietojen mukaan ottoalueella on tehty havaintoja erittäin uhanalaisista (EN) törmäpääskyistä. Viimeisimmät havainnot ovat vuodelta 2022, jolloin itärinteessä oli 40 törmäpääskyjen pesää. Törmäpääskyjen nykyinen esiintyminen ja nykyiset pesäpaikat suunnittelualueella tulee selvittää, jotta toiminnan vaikutus pystytään arvioimaan. ELY-keskus huomauttaa, että törmäpääskyjen pesät ovat luonnonsuojelulain uudistuksen myötä ympärivuotisesti rauhoitettuja, sillä rauhoitettujen lintujen pesäpaikkojen suojelua on lain 70 §:n kolmannen momentin mukaisesti laajennettu koskemaan myös lisääntymiskauden ulkopuolista aikaa sellaisilla lajeilla, joilla on säännöllisesti vuodesta toiseen käytössä oleva pesä. Pesien hävittämiseen tarvitaan luonnonsuojelulain (9/2023) 83 § mukainen poikkeuslupa. Liitteenä ohje törmäpääskyjen huomioimiseen maa-aineenottoalueilla.

ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa huomioidaan maa-aineksenoton seurauksena syntyneet paahdeympäristöt ja mahdollisuuksien mukaan edistetään harjukasvillisuuden kehittymistä alueella. Jälkihoidossa suositellaan arvioivan, voidaanko alueella muodostaa uusia törmäpääskyille soveltuvia rinteitä.

ELY-keskus totesi hakemuksen olevan puutteellinen ja kehotti pyytämään uutta lausuntoa, jos hakemusta täydennetään. 17.4.2025 täydennettyyn hakemukseen se antoi lausuntonsa 7.5.2025 seuraavasti:

"Hulevedet

Lupamääräyksillä tulee varmistaa, että vesien käsittelyä tarvittaessa tehostetaan niin, ettei vesien johtamisesta voi aiheutua puron tai lähteen veden laadun tai määrän haitallista muuttumista.

Vaiheistus

Aluetta tulee maisemoida mahdollisuuksien mukaan oton edetessä.

Törmäpääskyt

Hakemusta on täydennetty lausunnolla törmäpääskyn esiintymisestä (Enviro Oy, 17.4.2025). Ottoalueella todetaan pesineen törmäpääskyn säännöllisesti vuosina 2019–2024. Alueelle tehtiin maastokäynti 15.4.2025 eli ennen törmäpääskyjen saapumista. Alue kierrettiin läpi ja havainnoitiin edellisvuotisia pesäkoloja ja arvioitiin lajille soveltuvia rinteitä. Edellisvuotisia pesäkoloja ei havaittu. Soveltuvia rinteitä havaittiin erillisen koillisosan länsi- ja luoteisreunoilla sekä laajemman ottoalueen osan itäreunalla.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan selvityksen perusteella törmäpääskyjen nykyisestä esiintymisestä ottoalueella jää epävarmuutta, sillä selvitys on tehty pesimääjan ulkopuolella eikä sisällä valokuvia tai esitä kuljettua reittiä. Olemassa oleva lajitieto on kuitenkin haettu tietokannoista (Lajitietokeskus ja Tiira) asianmukaisesti ja törmien soveltuvuus törmäpääskyille on arvioitu asiantuntevasti.

Hakija ilmoittaa olevansa valmis huomioimaan törmäpääskyt maisemoinnissa. ELY-keskus huomauttaa, että törmäpääskyt on huomioitava koko toiminta-aikana. Törmäpääskyjen pesät ovat luonnonsuojelulain uudistuksen myötä ympärivuotisesti rauhoitettuja, sillä rauhoitettujen lintujen pesäpaikkojen suojelua on lain 70 §:n kolmannen momentin mukaisesti laajennettu koskemaan myös lisääntymiskauden ulkopuolista aikaa sellaisilla lajeilla, joilla on säännöllisesti vuodesta toiseen käytössä oleva pesä. Pesien hävittämiseen tarvitaan luonnonsuojelulain (9/2023) 83 § mukainen poikkeuslupa. Ottoalueelta on tarpeen selvittää tällaisten toistuvasti käytössä olleiden pesätörmien sijainti ja rauhoittaa ne toiminnalta. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti pesätörmän oletetaan olleen toistuvasti käytössä, ellei sen voida varmuudella osoittaa olevan ensimmäistä kertaa käytössä. ELY-keskus suosittelee, että törmäpääsky-yhdyskunnan tilaa seurataan vuosittain, sillä lain edellyttämä lajin huomioiminen alueella voi muuttua tilanteiden mukaan. Liitteenä ohje törmäpääskyjen huomioimiseen maa-aineenottoalueilla, johon on koottu kattavasti lisätietoa asiasta.

Hämeen ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta on mahdollista toteuttaa siten, ettei se ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:n rajoitusten kanssa. Lupaharkinnassa tulee ottaa huomioon myös Hämeen ELY-keskuksen 10.4.2025 lausunnossa esitetyt asiat."

Heinolan kaupunki on 17.3.2025 päivätyssä lausunnossaan todennut seuraavaa:

"Heinolan kaupunki katsoo haetun maa-ainesten ottamisen jatkamisen pääsääntöisesti luontevana maankäytöllisestä näkökulmasta.

Heinolan kaupunki laatii kuitenkin lähivuosina laajaa Vierumäki-Urheilupuisto- Konnivesi -osayleiskaavaa. Sen yhtenä tavoitteena on

mahdollistaa Urheiluopiston alueen toimintojen ja elinvoimaisuuden kehittämistä. Uusia majoittumis- ja asumisalueita suunnitellaan mahdollisesti myös nykyisten korttelialueiden itäpuolelle. Siksi on merkittävää, että maa-ainesten otosta ei jatkossakaan tule muodostua melu-, pöly- ja liikennehaittoja.

Osayleiskaavan suunnittelussa huomioidaan yhteistyöllä maanottoalueen toiminnot ja liikennejärjestelyt. Lisäksi tarkastellaan virkistysalueiden ja -reittien yhteneväisyyttä ja toiminnallisuutta kattavasti myös kuntarajan yli, molempiin suuntiin. Lupahakemuksessa esitetty tekolammen muodostaminen voi myös edistää virkistyskäyttöä, kun alueen jälkihoito ja maisemointi hoidetaan lupahakemuksen tavoitteellisuustasolla.

Maa-ainesten otolla ei toistaiseksi ole ollut haittavaikutuksia vain alle kilometrin etäisyydellä sijaitsevaan Kullaanlähteen alueeseen, jossa on pohjavesi- ja luonnonsuojelualueita sekä Heinolan kaupungin vesilaitoksen vedenottamo.

Heinolan kaupungin pääkommentti tähän lupahakemukseen on, että edelleen sen päätöskäsittelyssä sekä jatkuvasti myös maa-ainesten valvontasuunnitelman mukaisissa tarkastuksissa tulee varmistaa, ettei Kullaanlähteen vedenottamolle muodostu haittavaikutuksia.”

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta ei toimitettu yhtään mielipidettä tai muistutusta määräaikaan mennessä. Toiminnanharjoittaja on toimittanut hakemuksen liitteenä Vierumäkiyhtiöiden 15.1.2025 päivätyn kannanoton maa-ainesten otosta. Kannanotossa puolletaan maa-ainesten ottoa kyseisellä alueella ja alueen jälkikäyttö virkistysalueena ja arvokkaana luonnon monimuotoisuuden kohteena toivotaan huomioitavan jälkihoitosuunnitelmassa. Kannanotto on kokonaisuudessaan päätöksen oheismateriaalina.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalta pyydettiin vastine toimitettuihin lausuntoihin sekä täydennystä hakemukseen lausuntojen pohjalta. Vastine ja täydennykset ovat kokonaisuudessaan päätöksen oheismateriaalina. Täydennykset sisälsivät mm. törmäpääskyselvityksen, lisätietoja vaiheistuksesta, suunnitelman hulevesien käsittelystä sekä hakemuksen aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta. Hakijalta pyydettiin vastine ELY-keskuksen toiseen lausuntoon, mutta se ilmoitti puhelimitse, ettei anna vastinetta jälkimmäisestä lausunnosta. 17.4.2025 päivätyssä vastineessaan hakija on todennut seuraavaa:

Vastine Hämeen ELY-keskuksen lausuntoon:

“Kaava / Kallisarvoinen kallio alue /perusteet 15 vuoden luvalla:

- - Pohjoisrinne on ainoastaan maisemoitu toimestamme edellisen toimijan jäljiltä, ympäristötarkastajan pyynnöstä. Asia on tarkastys pöytäkirjassa (2023) todettu tehdyksi hyväksytysti.

Pohjoinenalue on ilmakuviin perusteella avattu ennen vuotta 2011, jolloin alueelle on ollut ottolupa edellisellä toimijalla. Suojelu alue on perustettu paikkatieto ikkunan mukaan vuonna 2007, jolloin edellisen toimijan lupa on ollut jo voimassa.

Olemme tiedostaneet hakemuksessa ettei pohjoiselle kallio-alueelle ole haettu ottolupaa, vaikka jossain kartta kuvassa siltä saattaa vaikuttaakin, Alue ei tule laajenemaan nykyisestä kohti pohjoista.- -

Otto alueemme on ollut käytössä jo yli 30 vuotta, useammalla toimijalla, ja on suhteellisen laaja (n. 11 hehtaaria) Alue on jo valmiiksi kuorittu lähes koko alaltaan, ja pohjavesilammen rakentaminen on aloitettu.

Alueella on erittäin hyvä hiekan laatu, ja esimerkiksi vastaavaa kasvualustoissa käytettävää hiekkaa on tietojemme mukaan saatavilla vain yhdestä paikasta meidän lisäksi Suomessa. Lammenalaisista kerroksista on löytynyt hyvä aines esim. Kapillaari kerrokseen sekä salaojiin. Hienompi aines on ns. vesipestyä ja betoni teollisuus on osoittanut kiinnostusta siihen. Tämän hienomman hiekan käyttö vesien suodattamiseen on myös todennäköistä. Tällä hetkellä toimitamme suodatus hiekkaa esim. Kymijärven hapettoman veden puhdistukseen. (Kariston suodatin) Maa-aineksia riittää kysynnästä ja suhdanteista riippuen pitkäksi aikaa, mikä on mielestäni yksi syy 15 vuoden luvan myöntämiselle. - -

Hulevedet:

- Alueella aloitettu lampi toimii tällä hetkellä myös selkiytys altaana Lampeen on asennettu pohjavesistä väitelleen fil.tohtori Lauri Pönkän ohjeiden mukaan toteutettu purkuputki, jolla voidaan tarpeen mukaan säätää lammen veden pintaa.

Esim. Runsaiden sateiden jälkeen jos vesi näyttää hienoaines pitoiselta, annetaan veden ensin selkiytyä ennen kun sitä lasketaan maastoon imeytymään, jos lammen veden pinnan lasku on tarpeellista. Lampi parantaa pintavesien hallittavuutta. Suuri osa alueen hulevesistä imeytyy hiekkaan Lauri Pönkän mukaan lampi ei muodosta riskiä alueen alapuolella virtaavalle purolle Seurattuani puroa ja sen virtausta 13 vuotta, olen havainnut kovien sateiden jälkeen virtauksen kasvaessa pientä hetkellistä sameutta. Eroa ottoalueen ylä ja alapuolella ei ole.

Lampi /vaiheistus

Lampea kaivetaan ensin 0,5-1m pohjaveden yläpuolelle, jonka jälkeen kaivanto syvennetään. Kaivattaessa purkuputki käännetään ns. Yläasentoon jolloin veden noustessa sille jää aikaa selkiytyä ennen mahdollista imeytymistä maastoon. Alue on kokonaisuudessaan auki kuorittu jo n.10-15 vuotta sitten. Ottamista ja sen suuntaa määrittää eri materiaalien laadut. Suodatin hiekat, turvahiekat, katehiekat ja kasvualusta hiekat sijaitsevat pääosin alueen etäitöissä Kun taas rakennus materilaalit pääosin koilliskielekkeen ja lammen kohdilla. - -"

Vastine Heinolan kaupungin lausuntoon:

Tähän astisen kokemuksen mukaan huolta melu tai pölyhaitasta ei ole, maa-ainesten otto alue sijaitsee n.30 metriä alempana kun Urheiluopiston alue. Läpiänlaakso alueiden välissä muodostaa hyvän esteen pölyn sekä äänen kulkeutumiselle.

Mökki alueiden, sekä Urheilu-opiston laajeneminen on ollut meille suuri työllistäjä, ja sopiva etäisyys aluiden välillä tukee taloudellista sekä ympäristöystävällistä rakennus tapaa.

Kullanlähteen vedenottamoon vaikutus maa-ainesten otolla on epätodennäköinen, veden virtaus suunta on kullaanlähteeltä kohti otto- aluetta, ja kullaanlähde on n.10 metriä korkeammalla kun ottoalueemme. -
- "

Esittelijä

Ympäristönsuojelutarkastaja Taru-Tiina Kalliokuusi

Päätösehdotus

litin kunnan viranomaislautakunta on tarkastanut Koneurakointi J&M Lehtonen Oy:n maa-ainestenoton ja murskauksen lupahakemuksen. Toiminnan tulee tapahtua lupahakemuksen, ottamissuunnitelman ja seuraavien lupamääräysten mukaisesti:

Yleiset toimintaa koskevat määräykset

1. Ennen maa-ainesten ottamistoiminnan aloittamista on alueella suoritettava aloitustarkastus. Aloitustarkastuksen suorittaa valvontaviranomainen pyydettäessä. Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee vakuuden olla hyväksytty. (MAL 11, 12, 14 §; Maa-ainesA 7 §)
2. Ottamissuunnitelman mukaisesti 8,7 hehtaarin alueelta saa ottaa hiekkaa, soraa, kiviä ja kalliota yhteensä 419 000 k-m³, josta kallion osuus on 10 000 k-m³. Kalliota ja kiviä saa murskata hakemuksessa esitetyillä alueilla (kolme kohtaa), koko toiminta-aikana yhteensä enintään 49 päivää, joista on päätöksentekoaikaan käytetty yhteensä 8. Lisäksi koko 11,1 ha toiminta-alueella saa tehdä maa-ainesten ottamiseen liittyviä oheistoimintoja, kuten seulontaa ja maa-ainesten sekoittamista ja varastointia.
3. Alueelle saa kaivaa ottosuunnitelman mukaisesti noin 3,7 hehtaarin ja 3-5 metriä syvän tekolammen, syvimmillään kalliopinnan tasoon. Lammen pohjan korko vaihtelee arviolta +104 ... +106 välillä. Lammen veden syvyys tulee olla vähintään 3 metriä. Lampialueella ja sen ranta-alueella ei tehdä massanvaihtoa.

Ottamista ei saa ulottaa ottamissuunnitelmassa esitettyä alinta ottotasoa alemmaksi: koilliskielekkeellä +115 m (N2000) ja lammen ympärillä +112 m. Koilliskielekkeellä ja lammen ulkopuolella pohjaveden pinnan yläpuolelle on jätettävä kuitenkin vähintään kahden metrin suojakerros.

Maa-ainesten ottaminen on järjestettävä ja toteutettava siten, että esiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti sekä muilta osin kestävän käytön periaatteiden mukaisesti. (MAL 1a, 3, 11 §)

4. Alueelle voidaan vastaanottaa ja varastoida kerrallaan enintään 1 000 m³ pilaantumaton hyötykäyttökelpoista kiviainesta, jota käytetään eri lajitteiden tuottamiseen. Alueelle voidaan varastoida kerrallaan enintään 1000 m³ puhdasta turvetta, jota sekoitetaan hiekkaan.

Muita maa-aineksia ei saa vastaanottaa tai varastoida alueella ilman valvontaviranomaisen kirjallista suostumusta. (MAL 11 §)

5. Ottaminen tulee toteuttaa vaiheittain ottamissuunnitelman mukaisesti ja maisemoida rintaukset ottamisen edetessä aina mahdollisuuksien mukaan. Ottamisen edetessä tulee esittää tarkennettu suunnitelma maisemoinnista, lupamääräykset 13 ja 19 huomioiden. (MAL 3, 11 §; Maa-ainesA 6, 8 §)
6. Ottamisalue on merkittävä maastoon selvästi näkyvin merkein siten, että merkit säilyvät paikoillaan koko ottamistoiminnan ajan.

Korkeusasema on oltava nähtävillä jokaisella aktiivisella ottokohdalla. Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä. (MAL 11 §; Maa-ainesA 6-7 §)

Melu ja pöly

7. Murskaus- ja louhintajaksoista tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle vähintään kaksi viikkoa ennen toiminnan aloittamista.

Kovaaäänisintä toimintaa, kuten louhintaa, rikitusta, murskausta ja seulontaa, tulee välttää arkisin klo 22-07 välisenä aikana sekä viikonloppuisin ja arkipyhinä.

Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriölle alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Mikäli toiminnasta epäillään aiheutuvan melu-, värinä tai pölyhaittaa häiriölle alttiissa kohteissa, valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä tai rajoittaa toiminta-aikoja melun ja pölyn torjumiseksi.

Liikenteen ja ottamistoiminnan aiheuttamaa pölyämistä tulee tarvittaessa vähentää vedellä kastelemalla sekä teknisillä keinoilla, kuten koteloinnein. (MAL 9, 11 §; Maa-ainesA 6-7)

Maaperän, pohjaveden ja luontoarvojen suojele

8. Toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu puron tai lähteen (Supin lähde) veden laadun tai määrän haitallista muuttumista. Kiintoaineen erottamiseksi ympäristöön päätyvät vedet on tarvittaessa johdettava selkeytysaltaan kautta tai käytettävä muuta vastaavaa vesien tehostettua käsittelyä. (MAL 3, 9, 11 §)

9. Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään, pinta- ja pohjaveteen on estettävä. Alueella tulee olla varattuna riittävästi imeytysainetta ja muuta torjuntakalustoa (esim. öljypuomi) öljyvahinkojen varalta.

Seula- ja murskauslaitosten sekä mahdollisten muiden koneiden tai kemikaalien sijoituspaikkojen maaperän on oltava tiivistetty ja reunoiltaan korotettu. Alueella käytettävien polttoaineiden ja muiden nestemäisten kemikaalien vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet. Koneiden huoltotoimenpiteet tulee pääsääntöisesti tehdä muualla kuin toiminta-alueella. (MAL 11 §; Maa-ainesA 6 §)

10. Lammen kaivu on tehtävä siten, ettei kone missään vaiheessa kauhaa lukuunottamatta ole kosketuksissa pohjaveteen. (MAL 9, 11 §)
11. Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viipymättä onnettomuuden tai häiriötilanteen edellyttämiin torjunta- tai korjaustoimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Aiheutuneiden ympäristövaikutusten selvittäminen on aloitettava tilanteen edellyttämässä laajuudessa pelastus- ja valvontaviranomaisen kanssa sovittavalla tavalla. Lisäksi on tehtävä korjaavat toimenpiteet vastaavan tapauksen toistumisen estämiseksi.

Toiminnanharjoittajan on perehdytettävä alueella työskentelevät häiriötilanteiden varalle. Sen on huolehdittava, että työntekijät ja aliurakoitsijat ovat tietoisia maa-ainesluvan velvoitteista. (MAL 11 §; Maa-ainesA 6§)

12. Uhanalaisen törmäpääskyn pesinnän häirintä sekä pesien vahingoittaminen on kielletty ympärivuotisesti koko toiminta-alueella ja koko toiminta-aikana.

Ottoalueella on tehtävä selvitys toistuvasti käytössä olleiden pesätörmien sijainti ja rauhoittaa ne toiminnalta. Selvitys tulee tehdä vuoden 2025 pesimäkauden aikana. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti pesätörmän oletetaan olleen toistuvasti käytössä, ellei sen voida varmuudella osoittaa olevan ensimmäistä kertaa käytössä. Tarvittaessa poikkeamista pesätörmien rauhoittamisesta (luonnonsuojelulaki 9/2023 83 §) voi hakea luonnonsuojelulain valvontaviranomaiselta.

Törmäpääskyjen pesintää tulee seurata vuosittain erityisesti pesinnän aikaan, yleensä touko-kesäkuun aikana. (MAL 3, 11 §; Maa-ainesA 6 §)

13. Alueelle tulee mahdollisuuksien mukaan jättää uusille törmäpääskyille soveltuva rintausta ennen maisemointia tehtävän erillisen kartoituksen ja suunnitelman mukaisesti. Kartoituksessa ja suunnitelmassa on huomioitava maalajin potentiaalinen soveltuvuus ja riittävyys törmäpääsky-yhdyskunnalle. Kartoitus on tehtävä ennen pesätörmille potentiaalisten rintausten luiskaamista. Myös mahdolliset paahdeympäristöt ja harjukasvillisuus on suositeltavaa huomioida maisemoinnissa ja luontokartoituksessa. Huom. lupamääräykset 5 ja 19. (MAL 11 §; Maa-ainesA 6 §)

Toiminnassa syntyvien jätteiden käsittely

14. Toiminta-alueen jätehuolto on järjestettävä jätelain (646/2011) ja sen nojalla annettujen säädösten mukaisesti siten, että toiminnasta ei aiheudu ympäristön roskaantumista, maaperän pilaantumista eikä haittaa terveydelle tai ympäristölle. Toiminnassa tulee noudattaa voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä. (MAL 11 §; Maa-ainesA 6 §)
15. Toiminnanharjoittajan on noudatettava kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa. Se on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava vähintään viiden vuoden välein ja siitä on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. (MAL 5 a §, 11 §)

Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi

16. Ensimmäisenä toimintavuotena 2025 tulee Supin lähteestä ja pohjaveden tarkkailuputkesta ottaa näytteet, joista teetetään laajat analyysit.

Tämän jälkeen näytteet on otettava vuosittain pohjaveden tarkkailuputkesta. Vuosittain siitä tehdään suppea analyysi ja joka kolmas vuosi laaja analyysi.

Suppea analyysipaketti: Lämpökestoiset koliformiset bakteerit, Aistinvarainen arviointi, KMnO₄-luku, pH-luku, Sähkönjohtavuus, Happi, Kovuus, Kloridi, Sulfaatti, Sameus, Rauta, Mangaani, Mineraaliöljy C₁₀-C₄₀.

Laaja analyysipaketti: Lämpökestoiset koliformiset bakteerit, aistinvarainen arviointi, Alkaliniteetti, Alumiini, Ammonium, Fluoridi, Happi, Kloridi, KMnO₄-luku, Kokonaiskovuus, Lämpötila, Mangaani, Nitraatti, pH-luku, Rauta, Sameus, Sulfaatti, Sähkönjohtavuus, Väri, Mineraaliöljy C₁₀-C₄₀.

Näiden lisäksi pohjaveden pinnan tarkkailua on tehtävä pohjavesiputkesta neljä kertaa vuodessa jaksottuen tasaisesti koko vuodelle.

Tarvittaessa alueelle tulee asentaa uusi pohjaveden laadun seurantaan soveltuva muovinen pohjaveden havaintoputki. Asennussuunnitelma tulee hyväksyttävä etukäteen valvontaviranomaisella. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa tai tarkentaa pinta- ja pohjaveden laadun seurantaa koskevia määräyksiä.

Näytteenotto tulee tehdä sertifioidun näytteenottajan toimesta ja tulokset on toimitettava kuukauden kuluessa tulosten valmistumisesta valvontaviranomaiselle.
(MAL 11 §; Maa-ainesA 6 §)

17. Käytettyjen kemikaalien ja polttoaineiden laatu- ja kulutustiedoista sekä alueella syntyvistä vaarallisista jätteistä, niiden määristä ja toimituspaikoista on pidettävä kirjaa.

Kirjanpito sekä muut toimintaan ja jätteisiin liittyvät asiakirjat on säilytettävä vähintään kuuden vuoden ajan ja pyydettyä esitettävä valvontaviranomaiselle. Yhteenveto edellisen vuoden toiminnasta ja kirjanpidosta on toimitettava valvontaviranomaiselle vuosittain 31.3. mennessä.
(MAL 11 §; Maa-ainesA 6 §)

18. Maa-ainesten vuotuisesta ottamismäärästä ja pohjavesinäytteiden tuloksista tulee tehdä kirjallinen ilmoitus vuosittain tammikuun loppuun mennessä valtakunnalliseen NOTTO-järjestelmään. Ottamisilmoitus tehdään myös silloin, kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai keskeytynyt. (MAL 23 a §; Maa-ainesA 9 §)

Toiminnan keskeyttäminen, muuttaminen tai lopettaminen

19. Toiminta-alue on saatettava toiminnan loputtua sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä turvallisuusriskiä.

Ennen lopettamista luvan haltijan on esitettävä suunnitelma mahdollisten rakenteiden poistamisesta, maaperän ja pohjaveden mahdollisen pilaantumisen selvittämisestä sekä suunnitelluista puhdistustoimenpiteistä.

Maa-ainestenottoalueen jälkihoito tulee suorittaa ottamissuunnitelman mukaisesti luvan voimassaolon aikana. Luiskattavien rintausten kaltevuus on toteutettava kuitenkin soveltuvin osin vähintään 1:2,5 kaltevuuteen. Alueelle jäävät jyrkänteet on suojattava pysyvästi.

lohkareilla tai vastaavilla rakenteilla. Maisemoinnissa käytettävien maa-ainesten tulee olla puhtaita ja tarkoitukseen sopivia. Alueelle maisemointia varten mahdollisesti tarvittavat maa-aineet tulee hyväksyttävä valvontaviranomaisella etukäteen. Ulkopuolelta tuotavia maa-aineita tulee kuitenkin välttää. Myöhemmin tarkentuvat suunnitelmat jälkihoitotoimenpiteistä (huom lupamääräykset 5 ja 13; esim. törmäpääskytörmä, paahdeympäristöt ja harjukasvillisuuden edistäminen) tulee hyväksyttävä valvontaviranomaisella. (MAL 11 §, Maa-ainesA 8 §)

20. Toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisesta muutoksesta, keskeyttämisestä, lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen tai lupa on ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksellä toiminnanharjoittajan hakemuksesta lopetettu.

Kun maa-ainesten otto tai luvan voimassaolo on päättynyt, tulee luvan haltijan pyytää valvontaviranomaiselta lopputarkastusta viimeistään kuukauden kuluttua em. ajankohdasta. (MAL 13 a, 16, Maa-ainesA 7 §)

21. Jos luvan haltija on asetettu konkurssiin eikä lupaa kuuden kuukauden (6 kk) kuluessa konkurssin alkamisesta ole siirretty toiselle tai konkurssipesä ole ilmoittanut jatkavansa ottamistoimintaa, lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen raukeaa ja lupaan liittyvät velvoitteet on täytettävä jo otetun maa-aineksen osalta. Mikäli konkurssipesä jatkaa ottamistoimintaa, tehdään jatkamisesta ilmoitus lupaviranomaiselle (MAL 16 a §)

RATKAISUN PERUSTELUT

Maa-ainesluvan myöntämisen edellytykset

Lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkitessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Hakija on esittänyt asianmukaisen hakemuksen ja ottamissuunnitelman. Hakemuksen, ottamissuunnitelman ja lupamääräysten mukaisesti toteutettuna maa-ainesten oton voidaan katsoa olevan maa-aineslain mukaista. Ottaminen ei aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa eikä tärkeän pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Alueella on otettu hiekkaa ja soraa jo aikaisempien lupien puitteissa. Luvalla on tarkoitus ottaa loppuun jäljelle jäänyt maa-aines. Verrattuna aikaisempaan, olosuhteet eivät ole merkittävästi muuttuneet, pohjaveden tila ei ole oletettavasti heikentynyt ja maaperässä ei ole todettu pilaantumista, joten maa-ainesluvan myöntämiselle ei näiltä osin ole estettä.

Hakija on esittänyt erityisiä perusteluja luvan myöntämiseksi viideksitoista vuodeksi. Hankkeen laajuuteen, suunnitelman laatuun ja muihin aineiden

ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin nähden luvan myöntäminen viideksitoista vuodeksi voidaan katsoa sopivaksi.

Lupamääräysten perustelut

Maa-ainestenottoalue tarkastetaan ennen ottamistoiminnan aloittamista tarvittavien merkintöjen varmistamiseksi. Merkinnät tulee säilyä paikallaan ottamistoiminnan omavalvonnan ja viranomaisvalvonnan helpottamiseksi. Vakuudella varmistetaan toimintapaikan jälkihoitotoimenpiteiden loppuunsaattaminen. Tuotavien maa-ainesten määrä on rajoitettu yhden vuoden käyttömäärää vastaavaksi, jottei niiden määrä alueella kasva tarpeettoman suureksi. Jälkihoitosuunnitelma on jo hakemuksessa esitetty alustavaksi ja myöhemmin päivitettäväksi. (Lupamääräykset 1-6)

Melua ja pölyä aiheuttavaa toimintaa tulee lähtökohtaisesti välttää erityisesti loma-asumisen kiinteistöille aiheutuvien mahdollisten haittojen ehkäisemiseksi. Toistaiseksi viranomaisen tietoon ei ole tullut haittailmoituksia. Harjun muodostaman luontaisen meluesteen ja pitkän etäisyyden vuoksi melun ja pölyn ei ennalta arvioiden oleteta olevan erityisen haitallista lähialueen kiinteistöille. Heinolan kaupunki on lausunnossaan kertonut laajentavansa asuinalueita lähemmäksi maa-ainesten ottoaluetta. Jos nykyisillä tai tulevilla asuinalueilla tai tienpitoon liittyen on syytä epäillä aiheutuvan haittaa, voidaan toimintaa rajata lähemmäksi MURAU-asetuksen rajoja. Yö-, viikonloppu- ja arkipyhäaikaan kuuluva melu koetaan lähtökohtaisesti häiritsevämpänä. Ilmoittamisvelvollisuudesta on määrätty asianmukaisen valvonnan mahdollistamiseksi. (Lupamääräys 7)

Luvanhaltijan tulee vastata kaiikista lähikiinteistöille aiheuttamistaan haitoista, ellei niitä ole pidettävä vähäisinä. Puron ja lähteen erityispiirteiden vuoksi vesitalouden ja veden laadun haitallinen muuttaminen on ennalta ehkäistävä. Oikeaoppinen työkoneiden säilytys ja kemikaalien varastointi vähentää pinta- ja pohjaveden sekä maaperän pilaantumisen riskiä tai luonnonarvojen heikkenemistä. Myös seula- ja murskauskäytöstä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa niiden sisältämien öljyjen vuoksi. Häiriötilanteiden ennakointi ja niihin varautuminen on olennainen osa toimintaa. Törmäpääskykartotus on tehty pesintäkauden ulkopuolella, joten valvontaa varten luotettavan lähtötilanteen selvittämiseksi on tehtävä pesintäaikainen kartoitus. (Lupamääräykset 8-13)

Supin lähteen ja pohjaveden laatu on tutkittava ennen toiminnan jatkamista, jotta niiden lähtötilanne voidaan selvittää. Maa-ainesten ottajalla on selvilläolovelvollisuus toimintansavaiikutuksista ja vastuu, mikäli toiminnasta aiheutuu haittoja lähikiinteistöille. Pohjaveden laatua ja pinnankorkeutta on tarkkailtava, jotta toiminnan seurauksia on mahdollista seurata ja valvoa. Sertifioidun näytteenottajan toimesta tehty näytteenotot takaavat näytteenoton laadun. Kemikaalien ja vaarallisten jätteiden kirjanpidosta ja raportoinnista on määrätty toiminnan vaikutusten seuraamiseksi. (Lupamääräykset 16-18)

Toiminnan olennainen muuttuminen voi edellyttää luvan tarkistamista. Toiminnan lopettaminen edellyttää mm. sitä, että toimintaan liittyneet ympäristöriskit on poistettu, mahdollinen pilaantuma puhdistettu ja varastoidut jätteet poistettu toiminta-alueelta. Törmäpääskyille potentiaalisen törmän kartoittamiseen tarvitaan erillinen selvitys, sillä liian pieni törmä ei palvele tarkoitusta. (Lupamääräykset 19-21)

Lausuntojen ja kannanoton huomioiminen

Lausunnot ja kannanotto on huomioitu lupamääräyksissä.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös on lainvoimainen 30 päivän kuluttua päätöksen antopäivästä, ellei päätökseen ole haettu muutosta. Päätös on voimassa 15 vuotta päätöksen lainvoimaisuudesta.

Mikäli toiminnassa tapahtuu olennaisia muutoksia, tulee lupaan hakea muutosta. Muutosta voidaan edellyttää haettavaksi myös YSL 89 §:n tarkoittamissa tilanteissa. Jälkihoitotoimenpiteet on suoritettava lupapäätöksen voimassaoloaikana.

Tämä päätös kumoaa lainvoimaistuessaan Kouvolan rakennus- ja ympäristölautakunnan 10.4.2018 § 36 myöntämän maa-ainesluvan.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Toiminnanharjoittaja on hakenut MAL 21 § mukaista lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta. Viranomaislautakunta katsoo, että toiminta voidaan aloittaa lupapäätöstä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Perustelut

Kyseessä on olemassa oleva maa-ainestenottoalue, jolle on aiemmin myönnetty luvat maa-ainesten ottoon. Koska osalle alueen maa-aineksista on voimassa oleva ottolupa, voitaisiin sitä lupaa noudattaa soveltuvin osin tämän päätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Voimassa oleva lupa ei kuitenkaan koske vuonna 2015 myönnetyn ja jo umpeutuneen maa-ainesluvan maa-aineksia (2,3 ha, maks. 100 000 k-m³) eikä luoteiskulmaan laajennetun varastointi/seulonta-alueen eikä koilliskielekkeen ottoalueen pientä laajennusta. Luontoarvojen, pohja- ja pintaveden sekä maaperän suojelua koskevia määräyksiä on kuitenkin noudatettava tämän päätöksen mukaisesti koko alueella toimintaa aloitettaessa muutoksenhausta huolimatta.

Alue voidaan palauttaa maa-ainestenoton osalta ennalleen mikäli lupapäätöksestä valitetaan ja lupa kumotaan tai lupamääräyksiä muutetaan. Murskauksen osalta lupamääräyksiä noudattaen toiminnan aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, sillä pohjaveden ja luontoarvojen suojaaminen on huomioitu lupamääräyksissä ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti.

Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä luvan ovoimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta tämän luvan estämättä noudatettava (YSL 70 §)

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki 555/1981

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta 926/2005

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Lupahakemuksen maksut ja vakuus määräytyvät litin kunnanvaltuuston hyväksymän Heinolan kaupungin maa-ainestaksan mukaisesti.

Maa-ainesvakuus

Hakijan tulee ennen aineiden ottamista asettaa lupamääräysten suorittamisesta hyväksyttävä vakuus. Vakuudeksi voidaan hyväksyä hakijan esittämä vakuussumma **49 600 €**, jolloin vakuus on 4 468 €/ha. Vakuuden hyväksymisestä tämän lupapäätöksen vakuudeksi tulee kuitenkin tehdä erillinen päätös. Vakuus tulee toimittaa 30 vuorokauden kuluessa päätöksen antamisesta. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään vuoden ajan lupapäätöksen viimeisestä voimassaolopäivästä. Vakuus voidaan vapauttaa vasta kun kaikki luvan tai se määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.

Vakuus toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta

Toiminnanharjoittajan tulee asettaa vakuus niiden vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Vakuuden määrä on osalta 10 % maa-ainesluvan vakuudesta eli **4 960 €**. Vakuus on asetettava heti, kun päätös on annettu.

Lupahakemuksen maksut

Maksulaji	€
Ottamissuunnitelman tarkastuksen perusmaksu	200
Ottamissuunnitelman tarkastus 70 €/ha * 11,1 ha	777
Ottamissuunnitelman tarkastus 0,01 €/m ³ * 200 000 m ³ + 0,005 €/m ³ * 219 000 m ³	3095
Päätös toiminnan (MAL) aloittamiseen ennen lainvoimaisuutta	200
Kuuleminen perusmaksu	20
Kuuleminen: rajanaapuri 30€/kuultava * 7 + muu asianosainen 15 €/kuultava * 6	300
Yhteensä	4592

Tämän yhteisluvan käsittelymaksuksi muodostuu **4592 €**, minkä lisäksi kuulutuskustannukset peritään todellisten kulujen mukaan. Lupamaksu laskutetaan, kun asiaa koskeva päätös on annettu.

Vuotuinen valvontamaksu

Maksulaji	€
Vuotuisen ottomäärän mukaan 0,02 €/ m ³ * 20 000 m ³ + 0,01 €/m ³ * 10 000 m ³	500
Pinta-alan mukaan 60 €/ha * 11,1 ha	666
Yhteensä	1166

Päätöshetkellä voimassaolevan maa-ainestaksan mukaan, mikäli luvanhaltija ilmoittaa kirjallisesti valvontaviranomaiselle tammikuun loppuun mennessä, ettei maa-aineksia ko. vuonna oteta, luvanhaltijalta ei peritä vuotuista valvontamaksua. Mikäli luvanhaltija toimii ilmoituksensa vastaisesti, peritään valvontamaksu normaalisti.

Päätös Viranomaislautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Jakelu Hakija, Koneurakointi J&M Lehtonen Oy

Tiedoksi Hämeen ELY-keskus
Heinolan kaupunki
Rajanaapurit

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksestä kuulutetaan litin kunnan sähköisellä ilmoitustaululla www.iitti.fi kohdassa kuulutukset.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.